

Nr 240.

Av herr **Reuterskiöld**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående socialstyrelsens organisation m. m.

Den utredning, som ligger till grund för Kungl. Maj:ts proposition nr 266, har av myndigheterna och särskilt socialstyrelsen utsatts för en så ingående och delvis mördande kritik, — även om den delvis varit överdriven — att det måste synas egendomligt, att den ändå lagts till grund för ett förslag till omdaning av socialstyrelsen. Resultatet av detta förslag, därest det bifalles, kan knappast bliva av någon varaktig eller tillfredsställande natur, och det lärer då vara både bättre och riktigare att icke nu skapa ett provisorium, som offerar hela den hittillsvarande i stort sett lyckliga utvecklingen av ett ämbetsverk, som vid sin tillkomst gav anledning till åtskilliga farhågor, vilka verkets ledning emellertid lyckats genom sitt arbete helt undanröja.

Det torde vara två omständigheter, som främst föranlett propositionens framläggande trots alla betänkligheter, som näppeligen kunnat undgå att vid övervägandet göra sig påmint. Den ena är den att samtidigt framlagts en proposition om ny s. k. utlänningslag, den andra att en utbrytning ur socialdepartementet av fattig- och barnavårdsfrågorna funnits av behovet starkt påkallad; båda dessa förslag hava som följd haft, att socialstyrelsen ansetts böra belastas med nya uppgifter, men därför också bort befrias från en del av sina nuvarande, vilka i sin tur tänkas överförda till andra centrala verk, oaktat även dessa därigenom bringas i gungning på ett sätt, som endast ökar betänkligheterna.

Vad först angår *utlänningsfrågorna*, synes det vara föga riktigt att, såsom i propositionen därom skett, förlägga dessa i väsentligare mån än hittills varit fallet till socialstyrelsen. I särskild motion yrkas också, på däri närmare anförda skäl, avslag å sagda proposition. Skulle avslagsyrkandet av riksdagen bifallas, bortfaller därmed den ena anledningen till kravet på en reform av socialstyrelsen redan nu, innan den i övrigt kan anses mogen.

Vad åter angår utbrytningen av *fattigvårds- och barnavårdsfrågor* ur socialdepartementet, kan visserligen erkännas, att en sådan utbrytning är fullt motiverad. Men det kan däremot ingalunda medgivas, att en överflyttning av samma frågor till socialstyrelsen därför är motiverad. Utredningen har ingalunda omfattat, än mindre löst spörsmålet, huruvida dessa frågor icke ännu bättre kunde och borde sammanföras med *pensionsstyrelseärendena*. Väl är sant att socialstyrelsens inställning till de förhållanden som härav bero kan förefalla mera verklighetsbetonad och riktig än pensionsstyrelsens, men det behöver icke anses uteslutet att, om de överförs till

pensionsstyrelsen, denna styrelse icke skulle efter hand komma till rätta med dem lika väl som socialstyrelsen. Gränserna mellan fattigvård, understöd och pension äro ingalunda så klara och skarpa, att icke en handläggning av samtliga hithörande frågor hos en och samma centrala myndighet skulle vara till största gagn för dem alla och för den vidare utvecklingen. I alla händelser bör här en verklig utredning komma till stånd, innan man utan vidare belastar socialstyrelsen med nu avsedda uppgifter: frågan om förhållandet till pensionsärendena skulle eljes kvarstå olöst och förr eller senare, men sannolikt mycket snart, framkalla nya reformkrav.

Propositionen innebär nu att i stället ärenden rörande *sjukkassor och andra understödsföreningar* skulle flyttas från socialstyrelsen till pensionsstyrelsen. Alldeles bortsett däriifrån att det förefaller vara en underligt vald omväg, då man för de från socialdepartementet till utbrytning avsedda fattigvårds- och barnavårdsärendena kräver utbrytning ur socialstyrelsen till pensionsstyrelsen av frågor, som med den senares verksamhet ingalunda ha samma beröringspunkter som med socialstyrelsens övriga arbeten, för att få plats för fattigvårdsfrågorna inom samma socialstyrelse, borde det väl vara av större vikt att bibehålla socialstyrelsen som chefsmyndighet i samma fall som nu och i stället låta fattigvårdsfrågorna gå till pensionsstyrelsen, med vars verksamhet de torde äga minst lika starka beröringspunkter.

Liknande gäller om *arbetarskyddsärendena*, som tänkas överförda till riksförsäkringsanstalten. Även om vissa skäl kunna tala härför, vill det dock synas som skulle skälen för bibehållande även i dessa fall av socialstyrelsen vid dess gamla och beprövade funktioner, vilka den veterligen fullgjort på ett tillfredsställande sätt, väga tyngre.

Av det sagda följer att frågan om en reform av socialstyrelsen, pensionsstyrelsen och riksförsäkringsanstalten är en så komplicerad fråga, att den icke bör lösas förrän en fullständig och bärande utredning åstadkommits. Så trängande kan icke socialstyrelsens reformerande anses vara, att den skulle få lösas genom ett hastverk av provisorisk natur. Egendomligt är ock, att utgångspunkten, som varit frågan om socialstyrelsen, nu skjutits helt i bakgrunden och i stället de nya frågorna om utläningar och om fattiga m. fl. gjorts till huvudsak. Anledning saknas därför för riksdagen att i frågornas nuvarande skick bifalla propositionen, och det hemställes förty,

att riksdagen måtte, med anhållan hos Kungl. Maj:t om förnyad utredning med beaktande av ovan anförda synpunkter, avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 266.

Stockholm i april 1937.

C. A. Reuterskiöld.